

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

INTRODUCCIÓ

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

INTRODUCCIÓ

En el transcurs de tres anys, el projecte IRIS ha desenvolupat un paquet de formació, que es basa en la investigació per descriure les concepcions d'educació i pràctiques inclusives en els països socis. Pot ser utilitzat pels socis europeus i ser un catalitzador per al canvi de pràctiques en tota la Comunitat Europea. El paquet de formació docent inclou mòduls sobre:

I. EL CLIMA A L'AULA,

II. EL TREBALL EN EQUIP A L'AULA INCLUSIVA,

III. SISTEMES DE SUPORT EN ENTORN INCLUSIU,

IV. AVALUACIÓ INCLUSIVA,

V. PLANS INDIVIDUALS EDUCATIUS I ADAPTACIONS CURRICULARS EN AULES INCLUSIVES,

VI. ESTRATÈGIES I PRÀCTICA A L'AULA INCLUSIVA,

VII. L'AIDE-MEMOIRE I EL "FIT TO LEARN". AQUESTA ÉS UN NOU INSTRUMENT PER AJUDAR I AVALUAR LA PRÀCTICA A L'AULA INCLUSIVA.

Els grups destinataris del projecte són principalment els mestres, auxiliars docents i diferents professionals, com ara psicòlegs, terapeutes, infermeres, etc, que treballen amb nens en la comunitat escolar i també els seus pares, que tenen un paper vital en l'educació dels seus fills . Els mòduls varien en el seu grau d'interès per a cada un dels diferents grups.

El nostre punt de partida és el nen social, el nen en el seu entorn, el nen fort, actiu, reflexiu que és el nostre co-actor, que participa en la construcció i la defensa de l'entorn social (Christensen & Prout, 2005; corsarisme, 2000 ; Ljusberg, 2009).

Aquest curs conté diverses seccions complementàries, importants totes. Per tant, cada secció pot ser un punt de partida. Es recomana començar amb la secció d'auto-avaluació inicial per determinar els àmbits en què es té més necessitat. L'Aide-Memoire ajuda. Per a cada mestre, l'itinerari recorregut serà diferent d'acord amb les seves necessitats,

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

interessos o situació professional. En qualsevol cas, és millor conèixer i aprendre de totes les seccions, el que pot portar prop de 10 hores per a cada secció.

D'altra banda, És molt enriquidor el poder comparar el que hem après en cada secció amb la pràctica professional. El curs es veurà enriquit en gran mesura amb els coneixements apresos i que s'han contextualitzat a la classe i més encara si s'ha pogut establir un ampli debat entre altres professionals a l'escola ..

Els nens construeixen les seves pròpies teories sobre el món a través de la interacció amb altres en diferents contextos socials. El nen que assisteix a l'escola inclusiva té diferents oportunitats d'aprendre i una comprensió diferent sobre el treball a l'escola. Els adults tenen un gran poder en l'alumne i en conseqüència, una gran responsabilitat cap i per a ells. Per tant nosaltres com a adults hem de prestar atenció a nosaltres mateixos i als nostres propis supòsits teòrics sobre els nens, perquè l'actitud de l'adult és un element crucial en l'èxit del procés educatiu a les escoles inclusives. Les actituds positives dels adults cap a la inclusió es reflecteixen en el seu comportament a l'aula inclusiva (Leatherman & Niemeyer, 2005;).

Desitgem un futur on el nen no hagi d'ajustar a les normes de l'escola, sinó que assisteixi a una escola que accepti i aculli amb satisfacció les diferències. En fer això ens centrem en l'enfocament de nen a nen en un entorn i un centre educatiu en què es realitza la tasca educativa més que en el propi nen.

Tot seguit fem una breu introducció als diversos programes de formació docent.

Clima a les aules inclusives és un mediador fort de valors, creences i normes, demostrant un ambient democràtic on tothom se sent respectat i acceptat (Ljusberg & Brodin, 2007). El clima de l'aula està determinat per les relacions interpersonals, el desenvolupament personal de cada individu i les seves característiques sistèmiques. Té conseqüències en les variables fonamentals com ara el coneixement, l'aprenentatge, les emocions, interaccions i relacions de poder. Per tal de crear un clima saludable de la classe, el treball en equip és una qüestió important, ja que essencial per al desenvolupament de la interacció a les aules inclusives i té un paper important en la manera en què s'utilitza l'estil interactiu. Els resultats són positius quan a l'aula es treballa en equip. El treball en equip es desenvolupa la sociabilitat, les competències fonamentals de comunicació, les capacitats cognitives, emocionals i les capacitats de ser, una interacció constructiva amb

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

l'entorn relacional (Kellet, 2003; Cervesa, Pomar et al., 2009; Slack & Armitt, 2005; Leitão, 2007).

Educar els alumnes amb diversos requisits, diversos orígens socials i econòmics, exigeix una diversitat de sistemes de suport a l'escola, com ara instruments per a l'avaluació, el PEI i materials per a la formació inicial i contínua dels docents. Tot això és essencial per ajudar els professors, però no suficient. Cada alumne necessita també el suport educatiu segons les seves limitacions per tenir èxit.

Això es basa en tres pilars: El dret a l'educació, les polítiques de discapacitat i la disponibilitat d'un sistema de suport a l'escola. Els informes resumits dels socis d'Àustria, Bèlgica, Catalunya (Espanya), Portugal, Suècia i el Regne Unit ha els resultats dels sistemes de suport als nens que necessiten suport especial en les etapes preescolar i escolar i posen de relleu alguns aspectes crítics en matèria de suport en l'educació inclusiva. Dels informes es desprèn que tots els països semblen tenir un sistema de suport ben desenvolupat a l'escola, però encara hi ha una discrepància entre la política i la realitat. La nostra conclusió és que no hi ha solucions simples per a la inclusió de tots els nens a l'escola, ja que cada nen és únic. Però ha arribat el moment que els canvis s'han de fer realitat i no només una visió de futur.

Per poder ajudar a l'aprenentatge i conèixer les habilitats dels alumnes, els professors han d'avaluar. L'educació inclusiva requereix el desenvolupament de l'avaluació de l'educació individualitzada i personalitzada i de la intervenció per tal de millorar les habilitats alumnes, sobre la base de la seva facultat i la inclusió social. És un repte per a nosaltres pensar, repensar i renovar la pràctica per identificar i avaluar els alumnes que necessiten suport especial (permanent o temporal), basant-nos en els nous supòsits teòrics de l'Avaluació Inclusiva.

Per assolir aquest objectiu, presentem una revisió teòrica del que han de ser les directrius per a l'avaluació global i una descripció dels procediments d'avaluació aplicat en diversos països europeus.

Finalment, destaquem la importància d'aquest canvi conceptual i pràctic en l'avaluació de necessitats educatives especials basats en els supòsits sobre la inclusió.

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

Per crear una escola inclusiva, el personal educatiu ha de ser capaç d'avaluar el desenvolupament a tres nivells:

- nivell de l'escola - el que significa el desenvolupament de l'escola inclusiva
- nivell de la classe - el que significa la gestió de l'aula inclusiva i estratègies d'ensenyament
- nivell d'alumne - el nivell de realització i / o desenvolupament dels alumnes en diferents àmbits (acadèmic, personal i social) i l'avaluació per a l'aprenentatge (Earl & Lemahieu, 1997).

El model d'intervenció de l'escola inclusiva té com a objectiu donar suport als nens d'acord a les seves necessitats específiques des d'una perspectiva ecològica i per tant l'avaluació inclusiva ha de ser el punt de partida per als plans d'educació individual (PEI) i les adaptacions curriculars. Basant-nos en una anàlisi dels plans i programes recollits, hem vist que l'estructura conceptual dels plans individuals d'educació es basa en el model ecològic sustentat en la cura dels nens que necessiten suport especial (Xalet et al., 2009). El PEI inclou components basats en la legislació, que estipulen el que ha de ser incorporat tant als plans com els programes educatius. A més dels plans i programes educatius, es donen els plans de desenvolupament per a la intervenció primerenca, plans de transició al treball i plans de suport a la família. En tots els casos, aquests plans són compatibles amb la legislació vigent (Xalet et al., 2009).

Per tal d'aconseguir un clima a l'aula inclusiva, un treball en equip inclusiu i una avaluació inclusiva, vinculats tots ells a plans educatius individuals i les adaptacions curriculars, hem d'introduir estratègies d'aula i pràctiques diferents de les que s'utilitzen tradicionalment. Les estratègies i pràctiques inclusives dependrà de: L'actitud, els coneixements, competències i aptituds dels mestres respecte a innovar i crear contextos d'aprenentatge que satisfacin les necessitats i el potencial dels seus alumnes.

Les pràctiques essencials que es consideren útils per a la pràctica de l'aula inclusiva es classifiquen en els següents epígrafs: la pràctica d'agrupament d'alumnes, pràctiques d'ensenyament, el treball cooperatiu entre el personal educatiu, les pràctiques relacionades amb les estratègies i recursos específics i pràctiques relacionades amb una cultura de l'escola inclusiva. Les estratègies a l'aula han de promoure l'afiliació, facilitar l'amistat i la col·laboració amb l'objectiu de crear una comunitat inclusiva (Soodak, 2003). Les estratègies per al desenvolupament de les interaccions socials són indispensables per l'èxit del programa d'inclusió (Terpstra i Tamura, 2008). Les relacions

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

alumne-alumne, la interacció significativa entre iguals, tenen un enorme potencial educatiu i promou el progrés cognitiu, social i emocional (Bond i Castagnera, 2006).

L'ensenyament inclusiu fa referència a la creació d'una ètica i un entorn on els alumnes puguin gaudir de l'aprenentatge, reflexionar, millorar i créixer en la confiança. Això és fonamental per a tot aprenentatge.

L'Aide-Memoire IRIS ajuda a donar suport a la pràctica inclusiva de formes molt diverses bé a nivell individual o com un enfocament global de l'escola. És un instrument per fomentar les bones pràctiques i dona consells útils i pràctics. Es compon d'un marcador i un fullet web que amplia les idees. A més hi ha una secció sobre l'avaluació que pot ser utilitzat en la seva totalitat o segons sigui necessari.

El projecte IRIS posa de relleu la importància de la investigació-acció en la promoció de la millora del context escolar. Aquesta metodologia s'ajusta als objectius de la comprensió, millora i reforma de les pràctiques educatives, relacionades amb una planificació acurada, una recollida rigorosa de les dades i una reflexió interna sistemàtica. A través de l'acció-investigació, els professors poden adquirir coneixements contextuais que utilitzaran per resoldre el dia a dia els problemes educatius, donant-los més autonomia (ja no en funció dels coneixements produïts per altres). La investigació-acció requereix la participació activa de totes les persones responsables del procés educatiu (docents, especialistes en educació, els alumnes i les famílies i els acadèmics). És una estratègia fonamental per a l'educació inclusiva i, especialment, per a l'aula inclusiva (Sánchez, 2005).

El paquet de formació dels docents desenvolupades pel projecte IRIS als països socis estarà disponibles a través d'aquest CD-Rom i la pàgina web del projecte IRIS.
<http://www.irisproject.eu>

Referències:

Candeias, A.A., Santo, M.J., Rebocho, M., Cortes, M.J., Santos, G., Chaleta, E., Grácio, L., Pires, H., Dias, C. & Rodrigues, J. (2008). Reflections about assessment and intervention with students with special educational needs. *International Journal of Development and Educational Psychology*, 1 (4). (pp.405-416).

This Comenius project has been funded with support from the European Commission

- Christensen, P., & Prout, A. (2005). Anthropological and Sociological Perspectives on the Study of Children. In S. Greene, & D. Hogan (Eds.), *researching children's experience. Approaches and Methods* (pp. 42-60). London: Sage.
- Corsaro, W. A. (2000). Early Childhood Education, Children's Peer Cultures, and the Future of Childhood. *European Early Childhood Education Research Journal*, 8(2), 82-102.
- Earl L. & LeMahieu, P. (1997) Rethinking assessment and accountability. In A. Hargraves (Ed.) *Rethinking Educational Changes of Heart and Mind*. ACSD Yearbook. Alexandria. VA.
- Ljusberg, A-L. (2009). *Pupils in remedial classes*. Stockholm University: Department of Child and Youth Studies. (Diss.).
- Ljusberg, A-L., & Brodin, J. (2007). Self-concept in children with attention deficits. *International Journal of Rehabilitation Research*, 30(3), 195-201.
- Lundgren, M. (2006). Från barn till elev i riskzon. En analys av skolan som kategoriseringsarena [From Child to pupil at risk. An analysis of school as an arena for categorisation]. Diss. Acta Wexionensia nr 98/2006.
- Sanches, I. (2005). Compreender, agir, mudar, incluir. Da investigação-acção à educação inclusiva. *Revista Lusófona de Educação*, 5, 127-142.